

СЕРОВ Валентин Олександрович (7(19).І.1865, м. Петербург, живописець, графік, портретист, академік Петербурзької АМ (1898).

Народився у сім'ї композитора і муз. критика О. М. Серова. Навчався 1873 – 1874 у К. Кьоппінга в Німеччині, потім – у І. Рєпіна. Загальну освіту здобув у гімназії К. І. Мая в Петербурзі (1875). Навесні 1876 переїхав до Києва. Влітку 1876 – 1878 мешкав у м. Охтирка в маєтку лікаря В. І. Немчинова, чоловіка В. С. Серової. 1877 вступив до 2–го класу Київської гімназії, відвідував клас рисувальної школи М.Мурашка. У трав. – лип. 1880 супроводжував І. Рєпіна, який збирав матеріал для картини «Запорожці» (Крим, Одеса, Чернігів, Запоріжжя). Навчався 1880 – 1885 в Петербурзькій АМ (у П. Чистякова). Займався пед. діяльністю (викладав у Московському уч-щі живопису, ліплення і зодчества (1897 – 1899). 1899 – 1911 – постійний учасник виставок «Мир искусства». 1899 обраний до Ради Третьяковської галереї, де перебував до кінця життя. Вийшов зі складу Академії на знак протесту проти розстрілу демонстрації 9.1.1905. Постійний учасник виставок «Союза русских художников».

Написав портрети: доньки генерала М.І. Драгомирова – С. М. Драгомирової (1889; Музей образотворчих мистецтв Татарстану, м. Казань), її портрет у техніці акварелі (1900; Третьяковська галерея, м. Москва), В.В. Капніст (1895), В.В. Мусіної – Пушкіної (1885), Є. В. Мусіної – Пушкіної (1896), П.І. Харитоненка (1901; Третьяковська галерея), його дочки – О. П. Олів (1909; Російський Державний музей, С.–Петербург).

Автор творів на теми давньогрецької міфології («Викрадення Європи», 1910). Працював у галузі театральної – декораційної і декоративної м - ва. У 1920 – ті, з нагоди роковин смерті С., у Сумському худож. – істор. музеї була організована виставка. У СХМ зберігається 2 квартири художника: «Портрет Антоніо д'Анраде» (1885), «Дворик. Віз» (1903), у Лебединському художньому музеї – етюд «Михайлівка», створений, можливо, в результаті перебування С. на Лебединщині на поч. 1890 – х.

Член Т - ва пересувних художніх виставок (1894 – 1895), Т - ва художників у Мюнхені (1898).

Літ.: Графика Валентина Серова / авт. текста и сост. *Г. Стернин*. – М., 1963;
Грaбарь И. Валентин Александрович Серов. Жизнь и творчество. – М., 1965;
Сарабьянов Д.В. Валентин Серов. – СПб., 1996; Побожій С. Валентин Серов і Сумщина. Про місце психологічного портрета у творчості художника // *СС*. – 1999. - №№ V – VI/

Побожій, С. Серов Валентин Олександрович / С. Побожій // Сумщина в іменах: Енциклопедичний довідник / Сум. держ. ун-т; Рекламно-видавниче об'єднання "АС-Медіа". – Суми, 2003. – С.401.